

ACC. N:R M. 10743: 1-8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Bohuslän Upptecknat av: H. G. Nilsson

Härad: Torpe Adress: Åsperås, Västerlanda

Socken: Västerlanda Berättat av: olika personer, se uppteckn.: s
baksida

Uppteckningsår: 1948. Född år i

Stenugov. och sten- och jordkvällare m. m.

N. M. 141.

s. 1-8. Lu F. 64.

ACC. N:R M. 10743:1.

Jordkula på Hultet

I min barndom bodde en mor och
dotter i en jordkula på min fars
egendom på Mellan Hultet i Västertlands
Modern hette Inger och dottern hette Tda
jordkulan var uppförd av sten och jord.
På ena gaveln var en låg dörr och
ett litet fönster med små gröna fönster.
Inger och Tda flyttade sedan till
Lägertorp och här hade de bygt sig en
liten låg omälad stuga som fick
namnet Kärrst. Dottern Tda dog när
ungefär 4 år sedan, 7 yngre dagar
förrännde hon sig med sitt gjöras rop
och att hjälpas kinderna vid skördetid
De siotus ären av sin levnad ville hon
ej begära hjälp av kommunen, utan en
broder i Göteborg hjälpte henne med prånging.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Herdehyddor, för höling.

Galamina Grenns sons man, Johannes Grenn
vällade kreaturen för 4 ländor i Sköröda
de hällde honom var sin dag med mat.
Det var på en allmänning i skogen
vid broderöd. Mot väder, byggde ristojer
som grannar, väggarna bestod
av plena grannpäppar nedrätter
i jordens, och plätade med färor
grannar. Anvok kreaturen för långt
från stugan fick hölingen söka
skydd under någons tät gren.
Maten för hölingen förvarades i en
skinnväska, maten bestod av sammalet
mjöl, (korn av havre) ^{bröd av blandsäd} en vortkamt, en plasta
skummjöl, samt en träask med smör.
Någon elotad hade ej dessa hyddor.
Stackars hölingeplät,
som får gå både skiten på vät.

Hydda för får på 1890-talet

i Timmerås, Västerlunda

Det fanns en bonde i byn Ballabo på 1890-talet som tog mat får på sommar-
hete. För varje får tog han 1 krona och
var det en tacka som fick 2 lamm under
sommarens, skulle bonden ha det ena
lammmet. (Detta kallades för lödda eller
på lödda.) Det kunde vara räddat till
50 får som betades i Timmerås. Sjunde
var fattige torpare och backslugarittare,
på hästen fick de sina får i egen,
Här i Timmerås var uppfört ett enkelt
fårhus av 1 lums träder med sneta.
Här fick fåren gå in en ~~stund~~ hydda
stund på middagen och på natten.
En rullhaling följde fåren i bergen
I forna dagar har här varit stor timmer-
skog. Den blev väl anbränd 1612, Brännefejen) skogs.
av svenstarna.

ACC. N:R M.10743:4.

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fähus i Källare i Grånäs 1874.

Den som först byggde upp Grånäs var
en som hette Gustav Anderson med
hänamnet Rajogotas, det var år 1874.

Den hade Gustav sk. en kv. men ingen
kallargård, då inhytes han kv. i
potatiskällaren. Källaren finns kvar

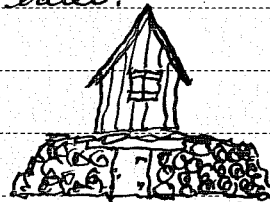
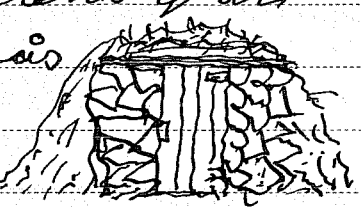
ännu i Grånäs. Uppvecklarens far
August Nilsons köpte Grånäs

år 1884, då var källaren

täckt med granbarr som
var tugen i myrback, Källaren på 1890-tal

då myrarna gått i vinteride, men
sedan lät far min bygga inbyggnad
mån gräng i början på 1900-talet.

Den för tiden tuger man ej
barr från myrarna, nu låter
man dem ha sett kv.

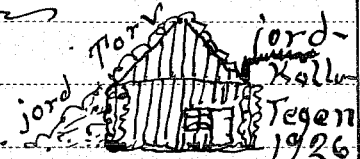
Källorvind
1909 Grånäs

ACC. NR M. 10743: 5.

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jordkällaren på Tegen, Hågeländas
Sommaren 1926 var uppbyggnaden och
hälsovården på min systers stuga i Hågel-
ländas, hon bodde då på Tegen. I början
på 1900-talet bodde här ett gammalt folk,
mannen hette Larsson och kvinnan hette
Bätti. Här i jordkällaren hade de gjort
ut till en stuga, vidarna var
lagda små grästen. Taket
bestod av rått med pålagda
sparrar med bräder och på yttertak
gräsbehusen torn. I denna stuga bodde
de sommartid, när storstugan var
utbyrd till sommarvärd. Gavel i t gärd
var brändfodrad, med dörr och ett litet
fönster. Stugan stod kvar sedan 1926.
Då använde min syster den till redhod
Golvet bestod av platta stenbjällar. I hörnet
hade varit en kokhäll med röpgång. Innerväggarna
var cirpitrade med binnerbruk o blålimmade.

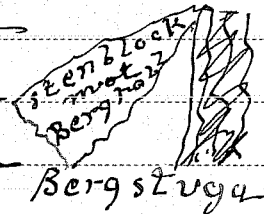
Jordkula i Grovöd.

I min barndoms fanns ett gammalt folk som bodde i en jordkula under Grovöds mark, inuti skogen. För ungefär 15 år sedan var uppställaren och utförde ett arbete där på platsen för ägaren Karl Olson. Ja frågade fru Olson var den där jordkulan var belägen? Hon var platsen bebyggd med en röd-ornalad stuga och kallas Vebrobycka. Hon berättar: jordkula var byggd intill en bergvägg, som hon ritade, bergväggen var ungefär 2 m hög och här intill hade stugans varit uppförd, troligtvis var sten och yttre jordfyllning. Runt om Vebrobycka stod skogen hög och tät, den rödbrada jorden var ungefär 3 tunnland, potatis, korn o. klöner.

Stenstugan i Spångtåsa.

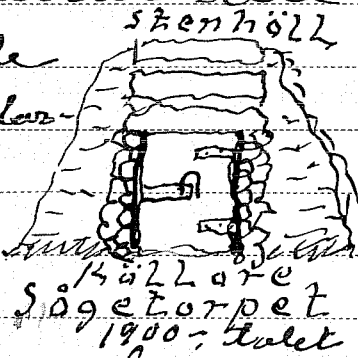
på härde berättas att under niotus kriget
somme var här på Nykerby gård, bodde
en skräddare och en skomakare i
Bergstora i Spångtåsa. Skräddaren
hette Nils, vi hitta tyglappur i Bergstora
när ja var barn. Det var när de
væ (danke) gick här 1788) gick här i
ströva.

Denna Bergstuga har naturen bildat.
Hela niotus sidan var isen
is splitrat och består av raviner
från älvdalens hemmet och ända
till vägen som går till byn flagen.

Stugan är ungefär 3 m. lång v. 2 1/2 m. hög
här var de skyddade under danstus
kriget. Namnet Spångtåsa kommer nog
av ordet splitter. Stugan ligger ungefär
hundra m. öster om gården Capstegen.

Stentök på Källare-Sågetorpet-
Sågvarn sådant källare som tekniska
nivåer met ja sj om. Fina Karlson berättar
Hemma på Sågetorpet hade ja en
källare med talva stenhällar till
tak, även på ett grannställe
Hallen, fans ett sådant källar-
tak.

Källaran på Sågetorpet
har upptecknaren sett
och varit inne uti för ungefär
10 år sedan, ja fick några potatis
av Fina Karlson när han bodde
på Sågetorpet, så det är riktigt med
stenhällarna, till tak. Se ritas förrens
F. K. på älderdoms hemmet. Sedan omkring
15 år sedan gjuter man cementtak
över källare.